

'GAME, SET AND MATCH'

- El vot negatiu dels francesos ha acabat beneficiant els euroescèptics britànics

ALAIN DUHAMEL

Analista polític

John Major, el més obtús i més matusser dels primers ministres britànics, al finalitzar una negociació europea particularment àrdua, va fer cèlebre la seva exclamació "*game, set and match*". Dit d'una altra manera, el Regne Unit ha guanyat la partida. En aquella ocasió, aquestes paraules van ser considerades com una clara ficada de pota, de tan presumptuosa i inexacta com semblava la fanfarronada. En canvi, en l'actualitat la Gran Bretanya podria recuperar la fórmula amb raó, encara que **Tony Blair** sigui massa intel·ligent per fer-ho.

L'únic vencedor verdader del referèndum francès sobre el tractat constitucional europeu es diu, en efecte, el Regne Unit. A França hi ha autèntics vençuts, el conjunt dels partidaris del *sí*, i falsos vencedors, els partidaris del *no*. Els primers tenen consciència del seu fracàs i fins i tot de la seva derrota, com no podria ser d'una altra forma. Els segons viuen la il·lusió d'haver guanyat una gran batalla. La qual cosa és falsa si parlem dels sobiranistes de **Philippe de Villiers**, ja que les nombroses transferències de sobirania que estaven previstes pel tractat constitucional estaran ara congelades durant molt temps. En canvi, en l'ala oposada, els militants d'una Europa més social i menys liberal han aconseguit una victòria enganyosa. Són sincers, s'imaginen haver aturat la deriva cap a aquell model anglosaxó que tant avorreixen. S'equivoquen completament. L'Europa que acaben de prohibir era més social que no pas l'Europa existent avui dia i que, per mediació d'ells mateixos, tornarà a ocupar el mateix lloc durant molts anys.

El model renà d'una Europa adscrita a l'economia social de mercat acaba de patir un clamorós fracàs, però això no anirà pas en benefici d'una Europa socialista o altermundista, sinó en benefici d'una Europa britànica. Sense adonar-se'n ni tan sols per un moment, els vencedors del *no* d'esquerres han rebutjat una sèrie de progressos limitats que ells prenien per una regressió, han

marcat en porteria pròpia i els han fet el joc als seus adversaris més aferrissats, és a dir els autèntics liberals. Hauran exercit d'aprenents de bruixot.

El Tractat constitucional admetia l'economia social de mercat. És perfectament legítim no mostrar-se satisfet, aspirar a un altre model de societat i també a un altre sistema econòmic. És paradoxal recusar-lo en benefici d'una lògica liberal combatuda pel bàndol del *no* social. Ara bé, això és exactament el que està passant ara. La Constitució Europea incloïa, en la seva part II, una carta de drets fonamentals que la immensa majoria dels sindicats i la totalitat dels partits socialistes d'Europa havien considerat com un clar progrés. Ara passa a ser caduca. La part III recuperava el conjunt dels tractats existents i principalment les polítiques econòmiques d'inspiració liberal: és l'única part de la Constitució europea que es continua aplicant.

El que era social i nou desapareix, el que era liberal i antic es manté. Hi havia mesures de reajustament: per haver-les jutjat insuficients, els vencedors del *no* social consoliden la lògica liberal. Al principi, la Gran Bretanya no volia una Constitució Europea. I ara està satisfeta. Seguidament, posició de replegament, s'ha oposat vigorosament a la constitucionalització de la carta de drets fonamentals. Ara s'ha sortit amb la seva i són els seus enemics declarats els que li fan aquest regal inèdit.

D'altra banda, la *premsa de Murdoch*, històricament antieuropea, dogmàticament ultraliberal, apassionadament francòfoba, llança les campanes al vol i aplaudeix sorollosament sense dubtar-ho. El *no* social tricolor constitueix una divina sorpresa per als euroescèptics britànics i els neoconservadors nordamericans. Els primers vilipendiaven un tractat constitucional que, en la seva opinió, era típicament socialdemòcrata; els segons (principalment la denominada dreta religiosa nordamericana) s'ofuscaven amb els valors de tolerància i de solidaritat que contenia la carta social. Per una vegada, els uns i els altres criden "visca França".

Per descomptat, els vencedors del *no* d'esquerres no han deixat de proclamar que una renegociació permetria, i fins i tot imposaria, avenços socials molt més

ambiciosos dels que comportava el tractat constitucional. S'il·lusionen, alguns de bona fe, altres més cínicament. Holanda vota *no*, però sobre bases sobiranistes i no socials: seguiran els passos de **Philippe de Villiers**, no pas d'**Olivier Besancenot**, **Jean-Luc Mélenchon** o **Henri Emmanuelli**. Si Polònia i la República Txeca també voten *no*, serà perquè el tractat els sembla massa social i massa federalista. Si finalment la Gran Bretanya es decidís a votar per la via del referèndum, el que s'expressaria seria un *no* liberal i sobiranista.

Mentrestant, és més que probable que la socialdemocràcia alemanya de **Gerhard Schröder** hagi estat batuda per la CDU d'**Angela Merkel**. Aquí també es reforçarà el bàndol liberal. La idea, tan del gust de **Marie-George Buffet**, segons la qual Europa sencera, commoguda i convençuda per l'audaç rebel·lió de França, li seguiria els passos, que els reforços i les adhesions es multiplicarien, no és més que una idea quimèrica.

L'esquerra francesa del *no* social ha clavat un dur cop, potser mortal, a l'economia social de mercat, però ho ha fet en benefici del liberalisme. Si arriba un dia de renegociació tardana i parcial, aquesta es realitzarà sobre bases menys socials i més liberals. El *no* tricolor ha aniquilat els somnis de l'Europa francesa i ha satisfet les esperances de l'Europa anglesa.

© *Libération*

Article publicat a l'edició de 6/6/2005 de El Periódico